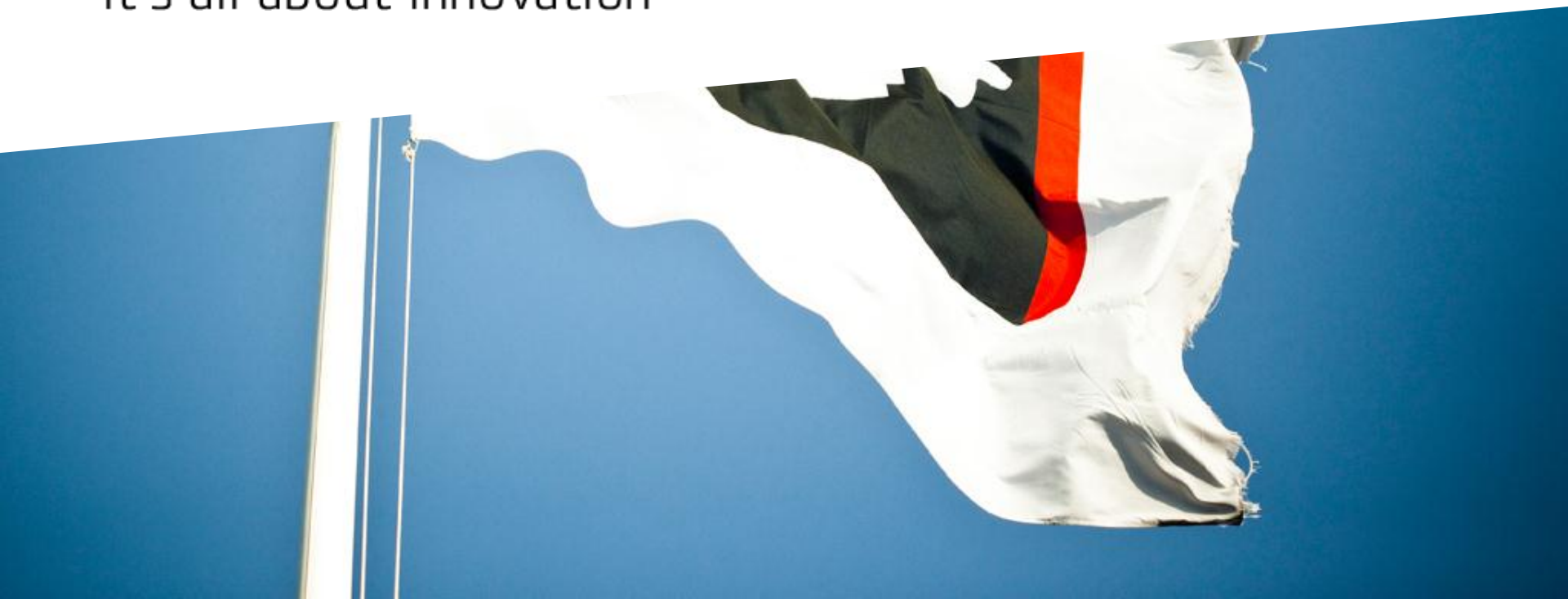

TEKNOLOGISK
INSTITUT

it's all about innovation

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Forbedring af Varmetransmission i Varmevekslere

Temadag om Energibesparelser i Industrien, 2. nov. 2012

Helle Svendsen, konsulent, Kemi- og Bioteknik, Teknologisk Institut

hsv@teknologisk.dk, tlf. 72202624

Hvorfor er Teknologisk Institut til?

Teknologisk Institut har eksisteret siden 1906

– den samme eksistensberettigelse som for 106 år siden:

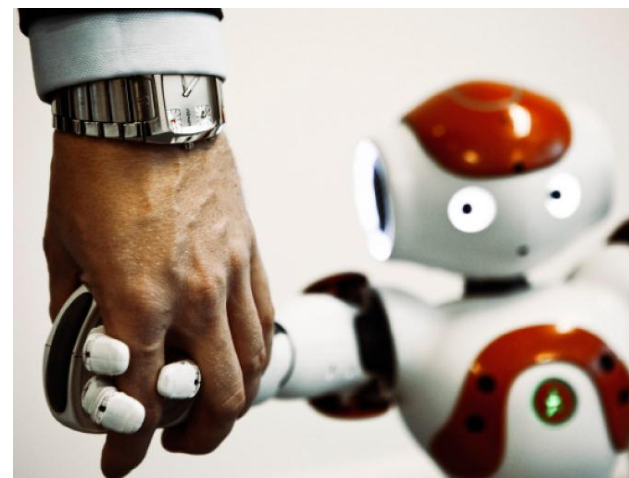
'Se fremad, fremad! Aflur den kommende tid de veje, den vil bane for udviklingen, og stil jer så dér, hvor I aner, at Instituttets hjælp bliver fornøden. Vent ikke, at nyt land nås ad gamle, banede veje. Ad ukendte stier og snarveje vil vejen ofte gå', sagde Gunnar Gregersen.

'Det er vigtigt, at vi alle har øjnene åbne for de muligheder, der eksisterer – også i turbulente tider – at vi tør gå foran og agere fremsynet', adm. direktør Søren Stjernqvist

Teknologisk Institut:

- Samarbejder med små og mellemstore danske virksomheder
- En vigtig leverandør af specialistviden
 - også til store virksomheder
- ~ 1000 medarbejdere
- Arbejder både nationalt og internationalt
- Kurser/uddannelse
- Udvikling og rådgivning inden for primært fødevarer, miljøteknologi, materialer og energi

Teknologisk Instituts Rolle i Vidensystemet

Videnudvikling

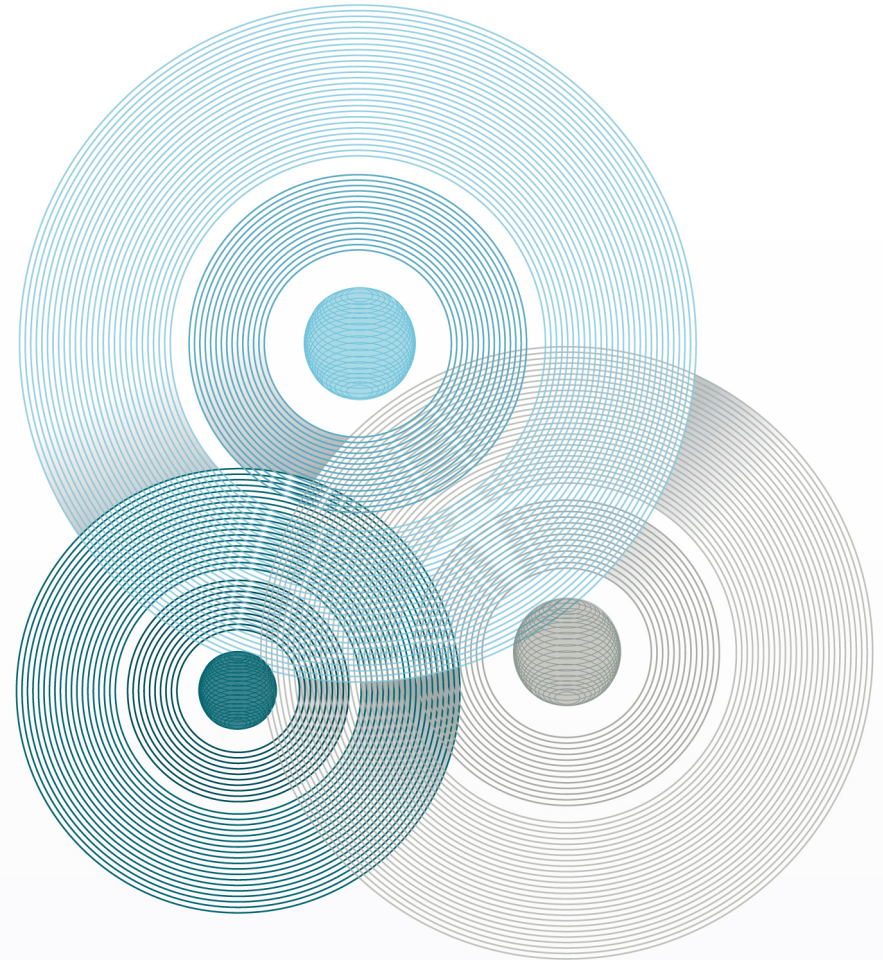
Vi udvikler ny viden gennem forsknings- og udviklingsaktiviteter – på linje med universiteter og andre forskningsinstitutioner

Videnanvendelse

Vi anvender ny og eksisterende viden i serviceydelser på kommercielle vilkår fx laboratorietests, prøvning og certificering

Videnoverførsel

Vi overfører ny viden gennem rådgivning, uddannelse og fx operatørogaver på kommercielle vilkår og i fri konkurrence

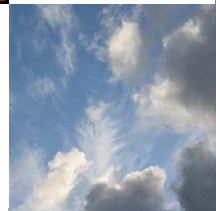
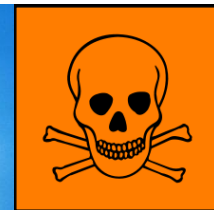
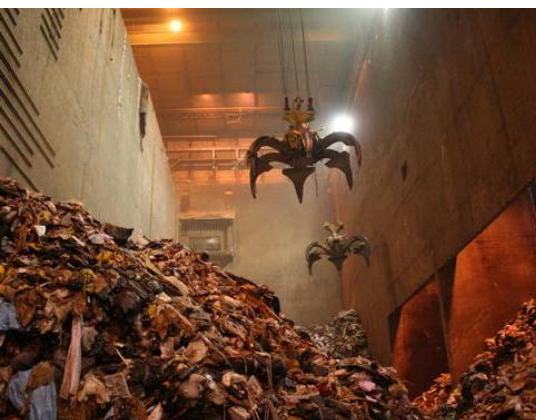
- Fagligt center med base i kemi, fysik og mikrobiologi
- 28 medarbejdere placeret i Aarhus
- Civilingeniører, kemikere, fysikere, mikro- og molekylærbiologer
- Rådgivning og Forskning og Udvikling (F&U) inden for industriel kemi og mikrobiologi

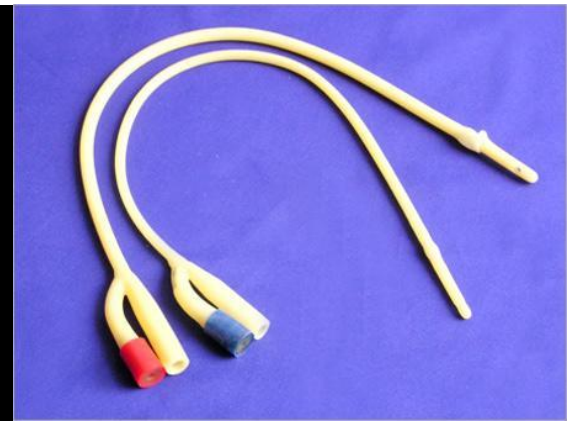
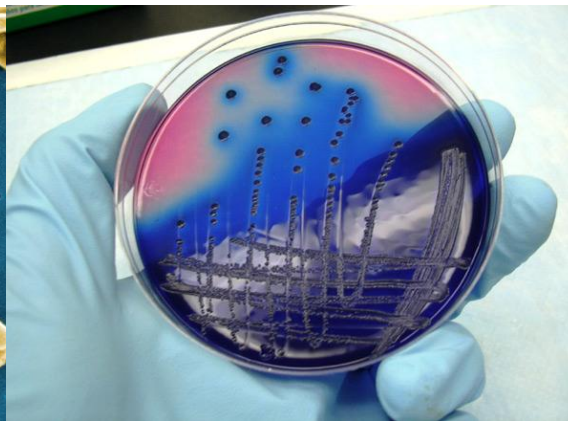
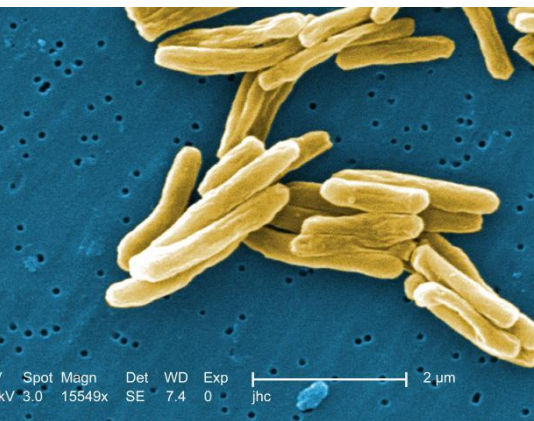
Fokus på:

- Miljø og Bioteknologi

Fokus på:

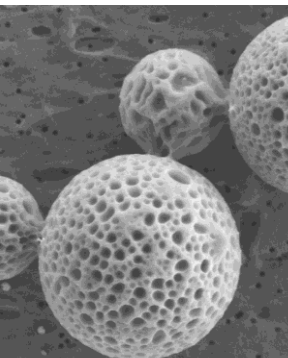
- Miljø og Bioteknologi
- Sundhedsteknologi

Fokus på:

- Miljø og Bioteknologi
- Sundhedsteknologi
- Proces og Materialekemi
 - Partikelkarakterisering (væske/luft): Identifikation, størrelse, koncentration
 - Kontrol og Processtyring: Onlinemålinger
 - Materiale og Produkter: Identifikation, kemikaliesubstitution, rådgivning
 - Forbedre virkningsgrad og nye egenskaber af materialer og overflader

Strukturerede Overflader

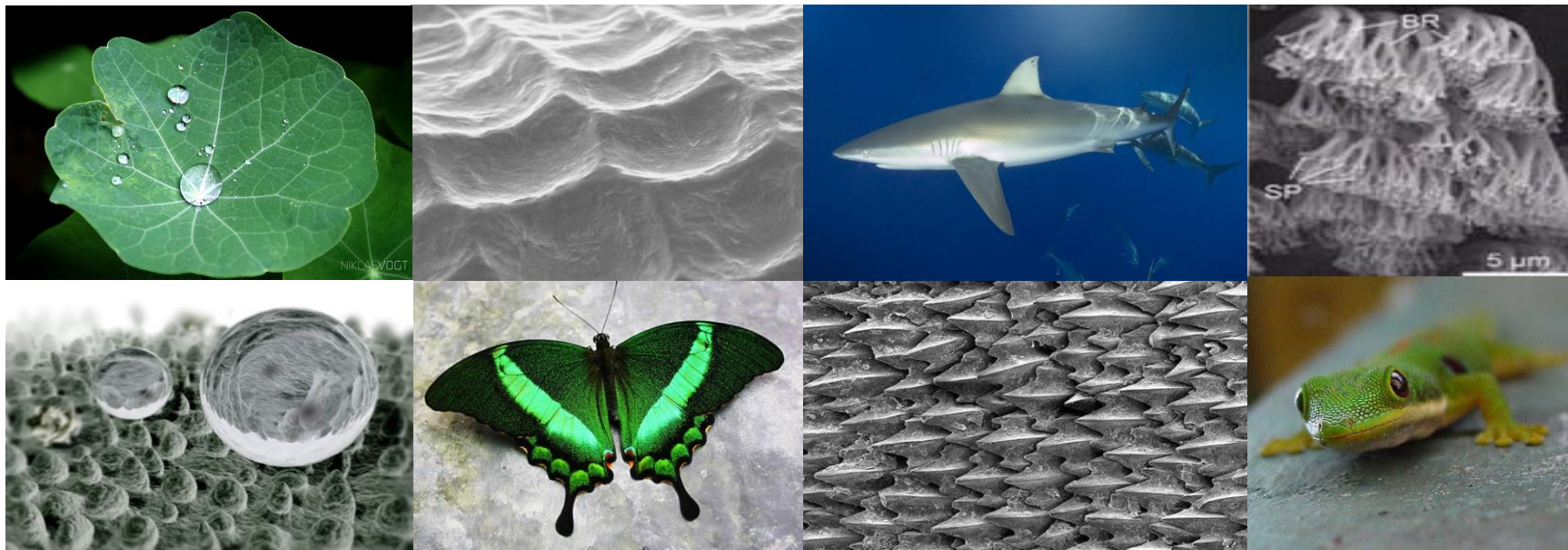

Strukturerede Overflader

Fra naturens side er mange overflader forbedret via struktur:

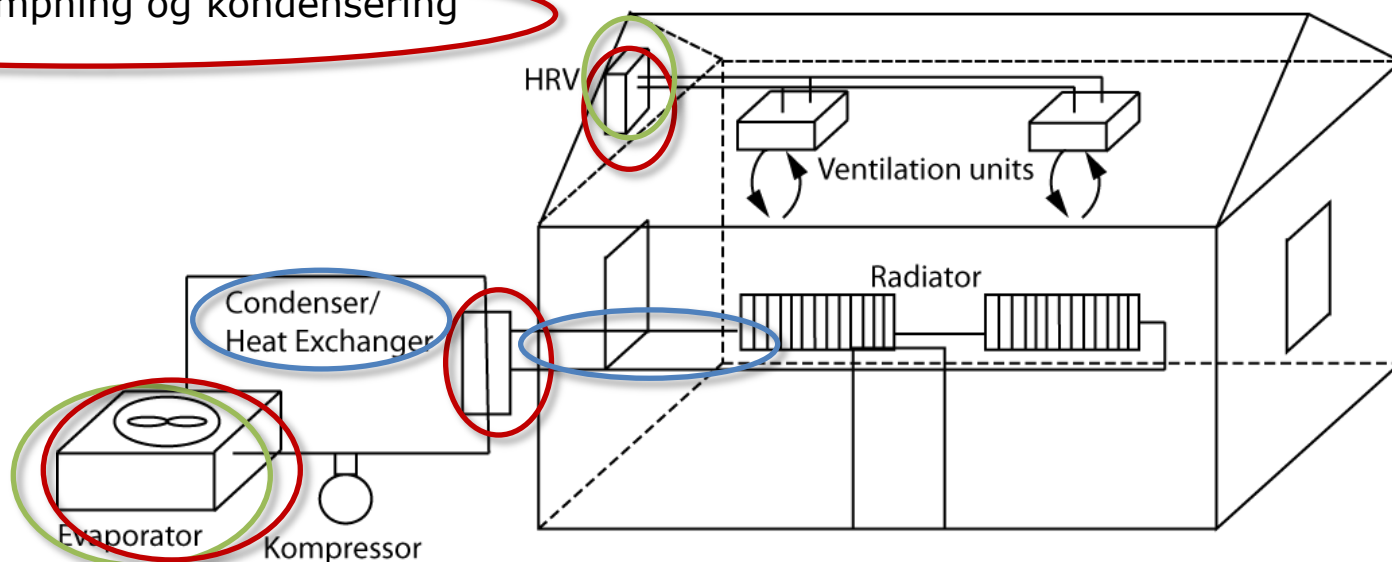
- Ændring af vædende egenskaber
- Optiske effekter
- Friktion
- Gekko

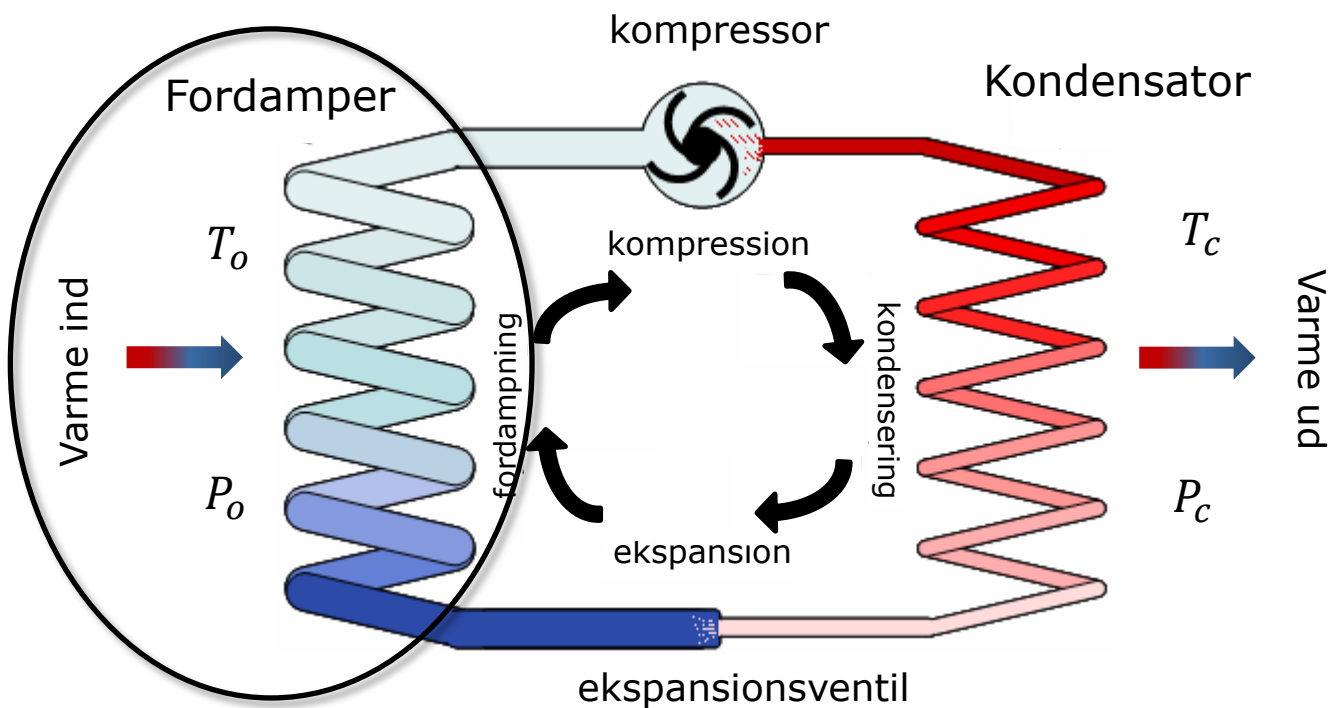

EnE-HVAC – EU-projekt (2012-2015)

Demonstration af energibesparelser i HVAC-anlæg gennem anvendelse af nye teknologier:

- Nanoteknologisk forbedrede coatings
 - Anti-icing overflader til varmevekslere
 - Forbedre kondens-dræning
- Nanovæsker til forbedring af varmetransport
 - Forøget virkningsgrad af kølemiddel
- Nanostrukturerede coatings til forøget varmeoverførsel
 - Forøge fordampning og kondensering

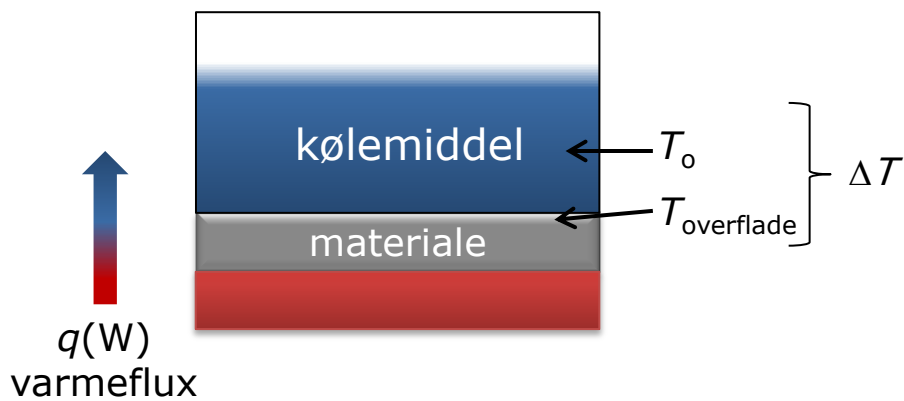
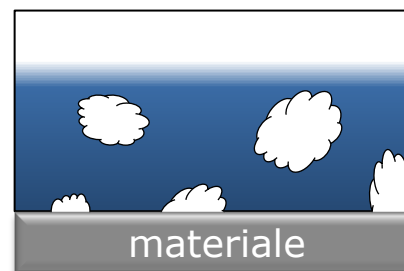
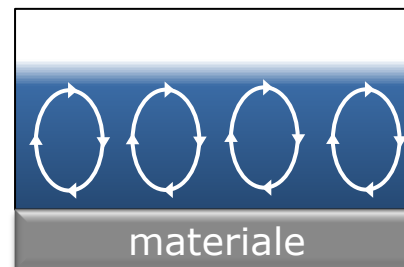
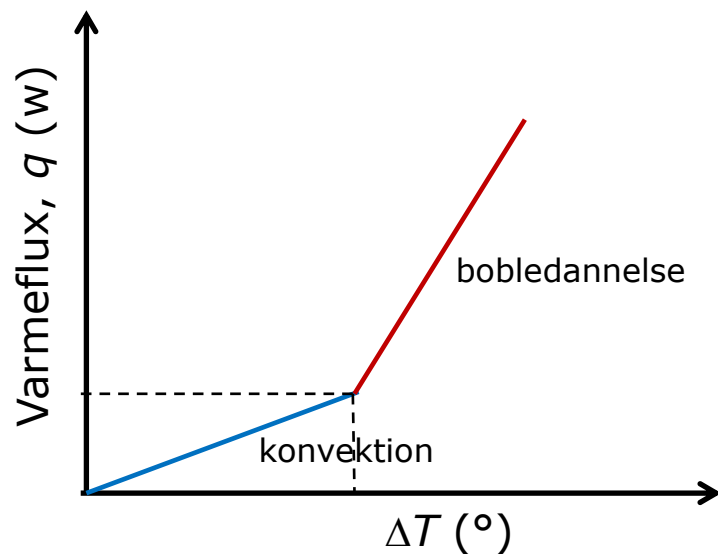
$$\text{Effektivitet } \varepsilon = \frac{T_o}{T_c - T_o}$$

Forbedring af varmeoverførsel i fordamperen

CO₂ benyttes som kølemiddel

Definition af Varmeoverførsel

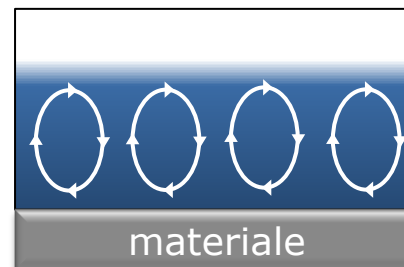
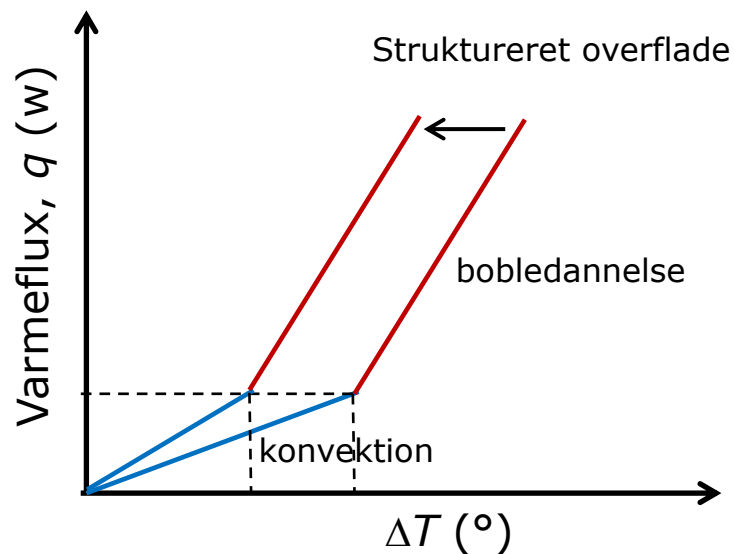
varmeovergangstal

$$q = \alpha \cdot \underbrace{(T_o - T_{\text{overflade}})}_{\Delta T}$$

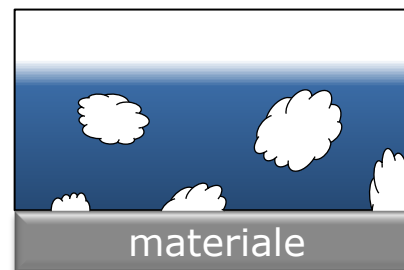
Nukleering af bobler: $T_{\text{overflade}} > T_o$
Større varmeovergangstal ved bobledannelse

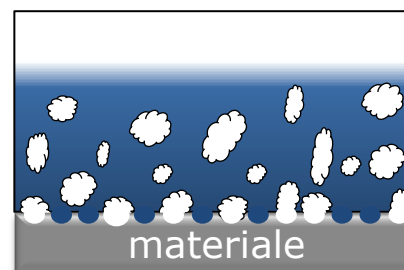
Definition af Varmeoverførsel

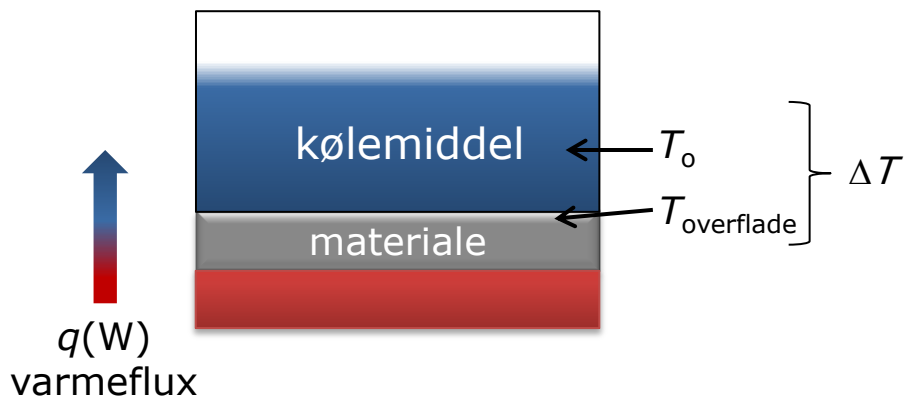
Konvektion

Bobledannelse

Struktureret
overflade

Struktur giver anledning til tidlig boblekogning grundet øget nukleering af bobler

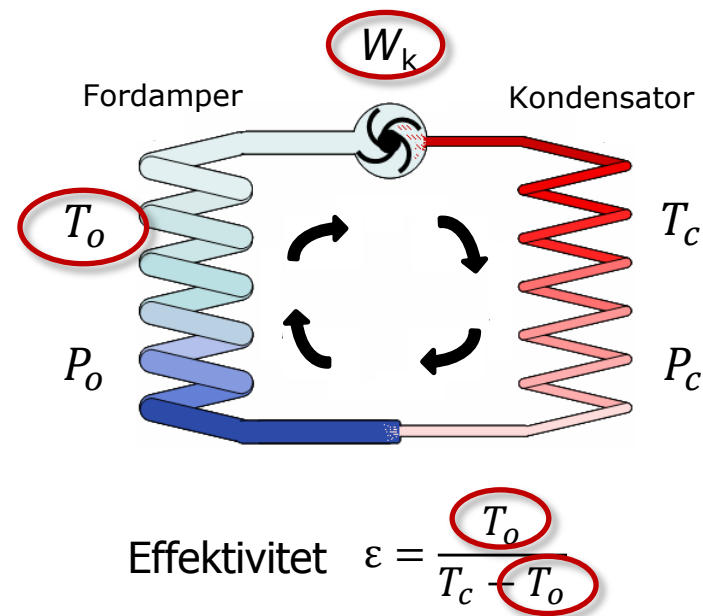
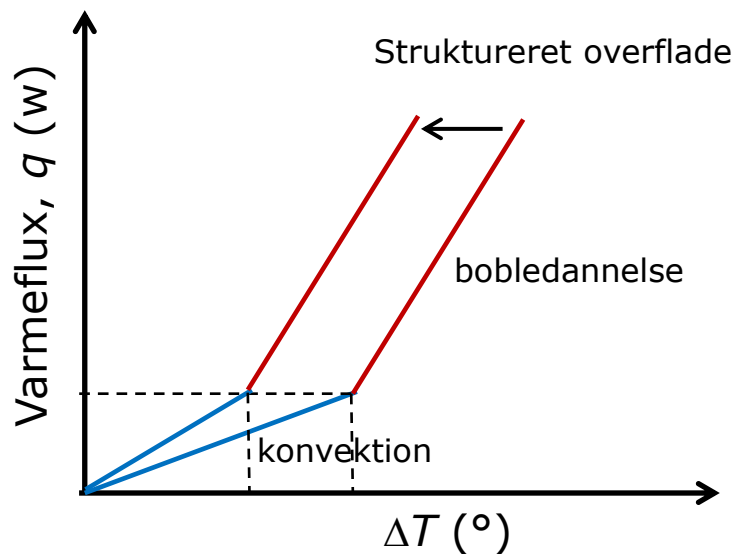
Videreudvikle eksisterende viden om overflade-strukturering og omsætte det til praksis

Strukturerede Overflader

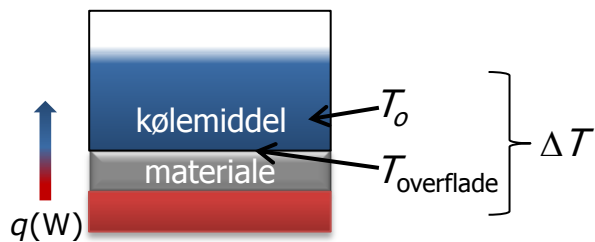

EnE-HVAC

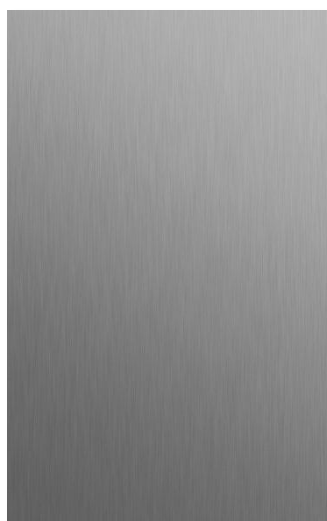
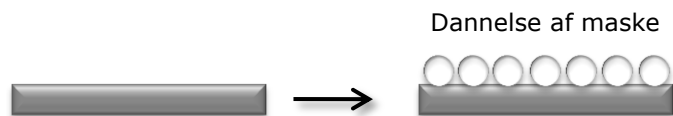
Samme varmeflux, q , ved lavere ΔT \rightarrow T_o stiger \rightarrow Effektiviteten stiger

1K \uparrow T_o \rightarrow 2-3% \downarrow W_k

Strukturerede Overflader

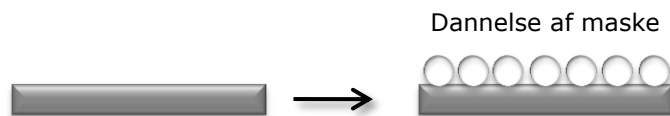

Rustfrit stål

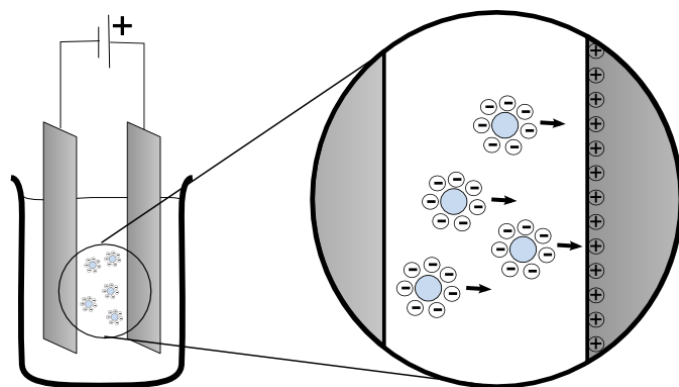

Polystyren-kugler
størrelse: nm- μ m

Strukturerede Overflader – Deponering af PS

Elektrodeponering

Fordele

- God kontrol
- Stor dækningsgrad

Udfordringer

- Aggregering af kolloider under tørring
- Komplex elektrodesetup for 3D-overflader
- Kræver ledende substrater

Spraydeponering

Fordele

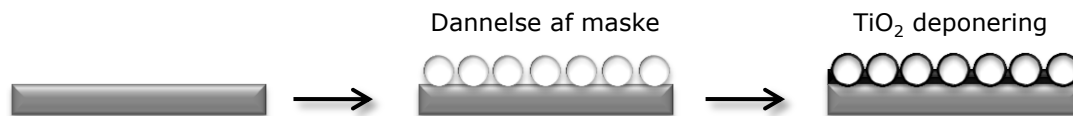
- Let opskalering
- Billigt og simpelt udstyr

Udfordringer

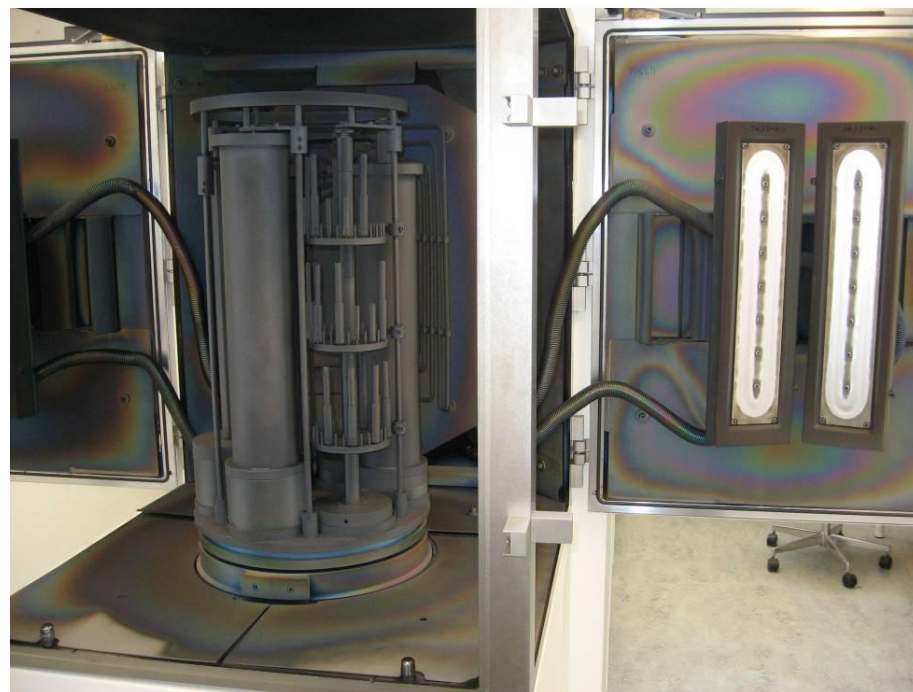
- Lav dækningsgrad (~30%)
- Aggregering af kolloider under tørring

Strukturerede Overflader – Deponering af TiO_2

PVD-belægning af TiO_2

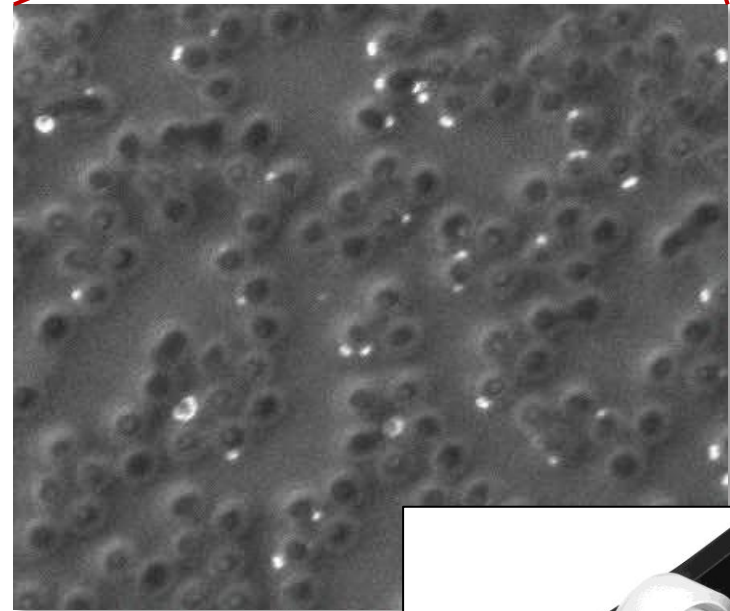
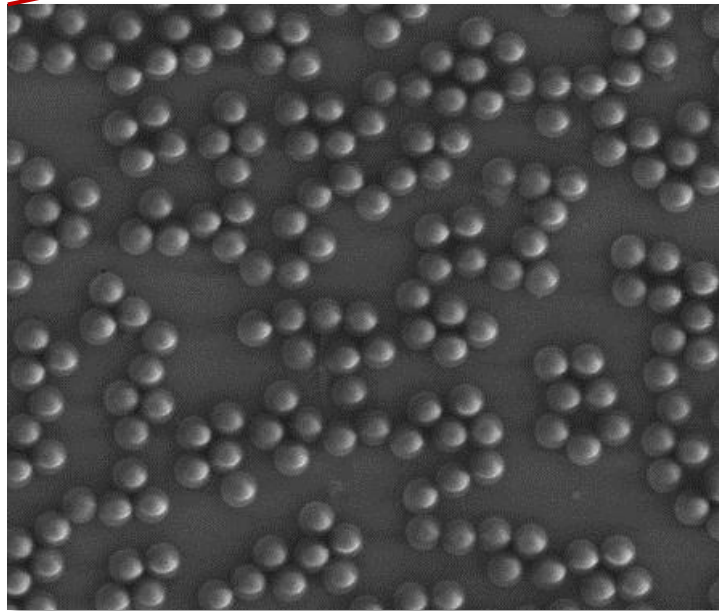
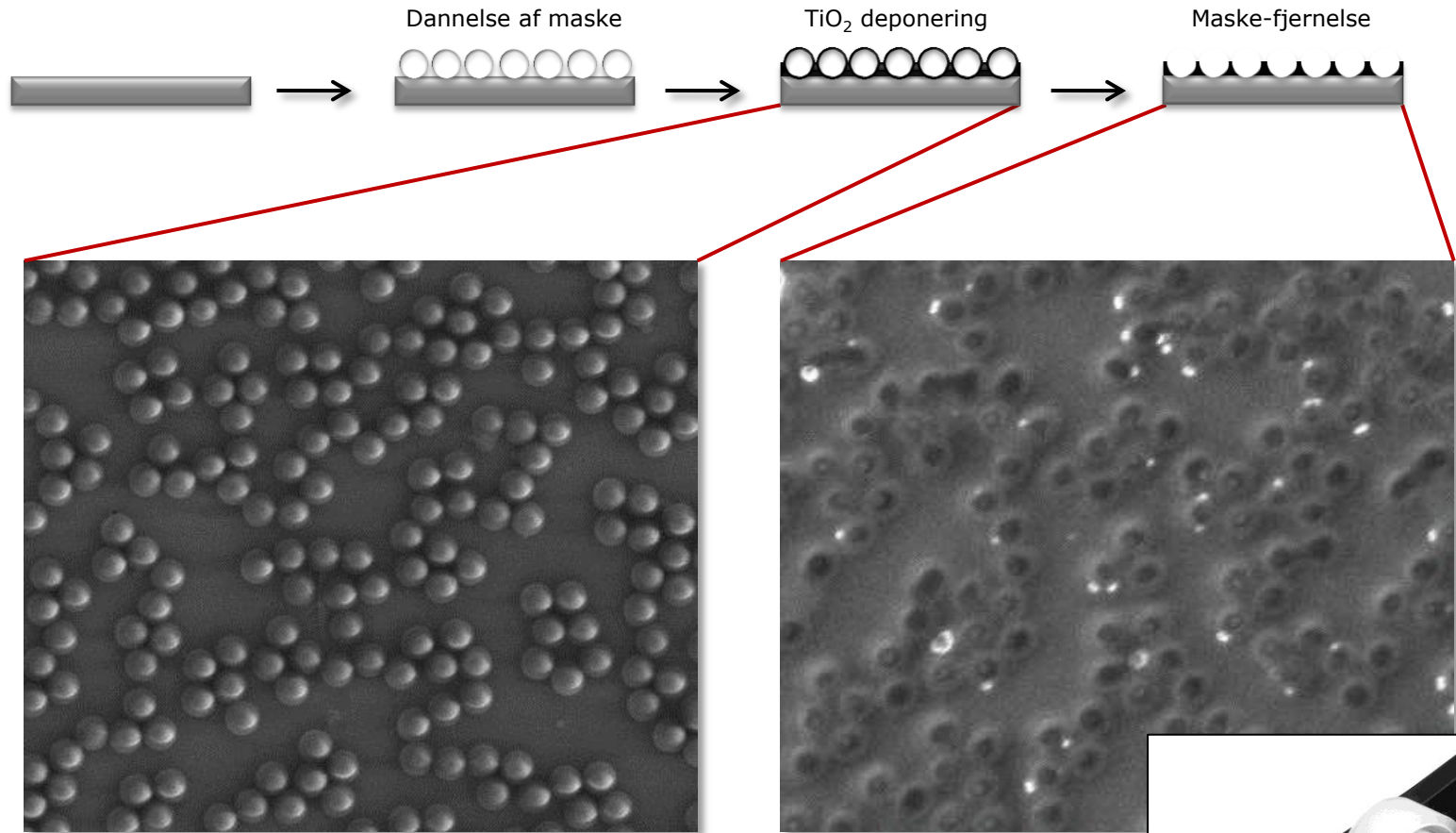

Prøve

Targets

Strukturerede Overflader – Deponering af TiO_2

Kugler fjernes ved tape stripping

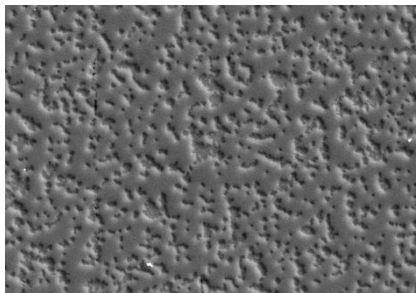

Strukturerede Overflader

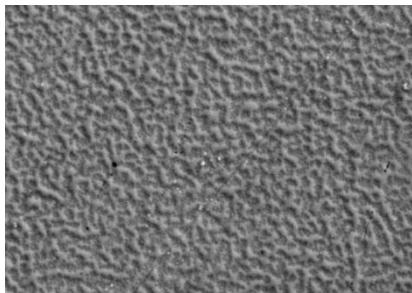
Strukturerede emner:

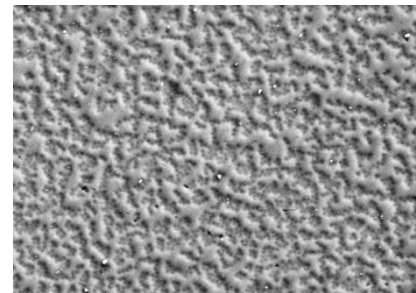
Struktur 1

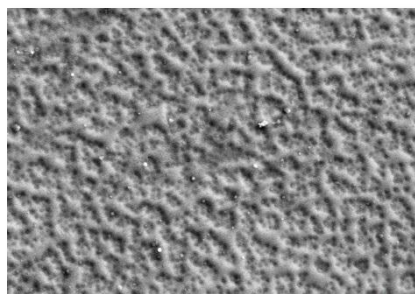
Struktur 2

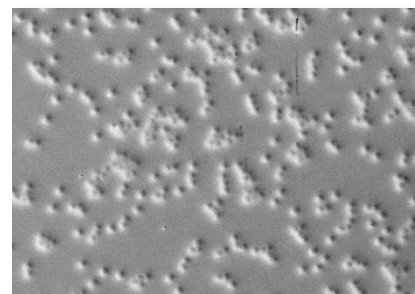
Struktur 3

Struktur 4

Struktur 5

Kontrol (ikke struktureret): Rustfrit stål

TiO₂

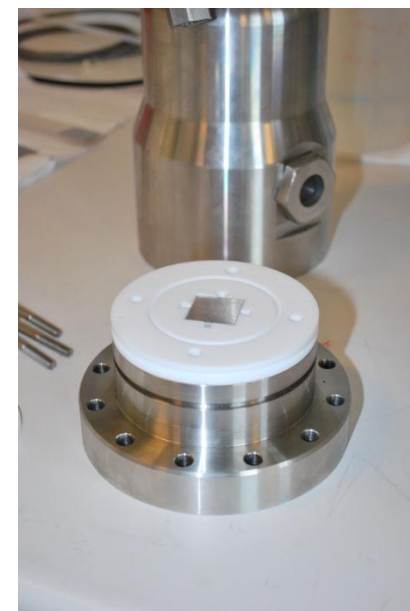
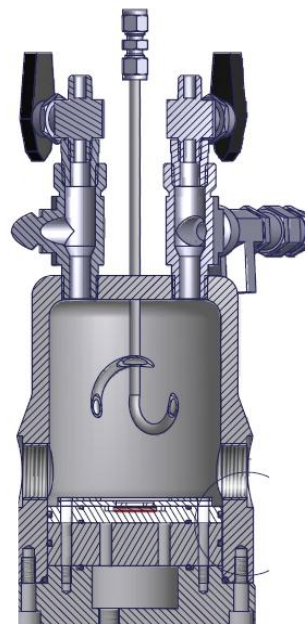

Testcelle

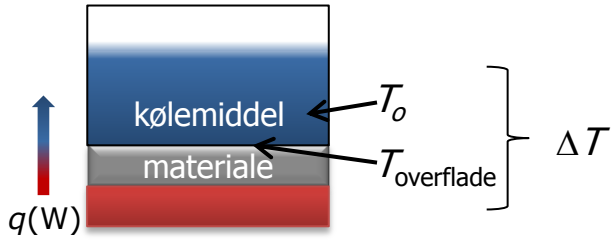
TEKNOLOGISK
INSTITUT

Måler varmeoverførsel på $2 \times 2 \text{ cm}^2$ prøver

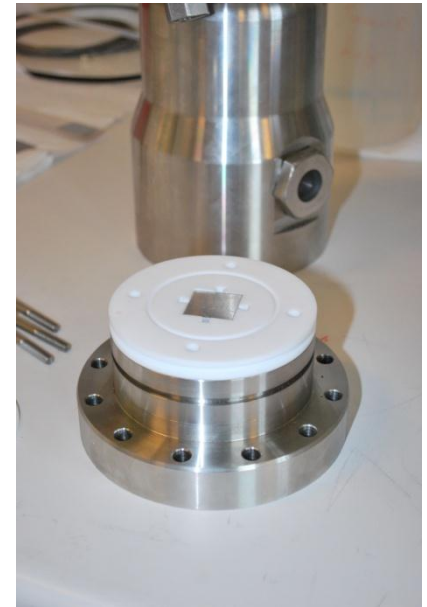
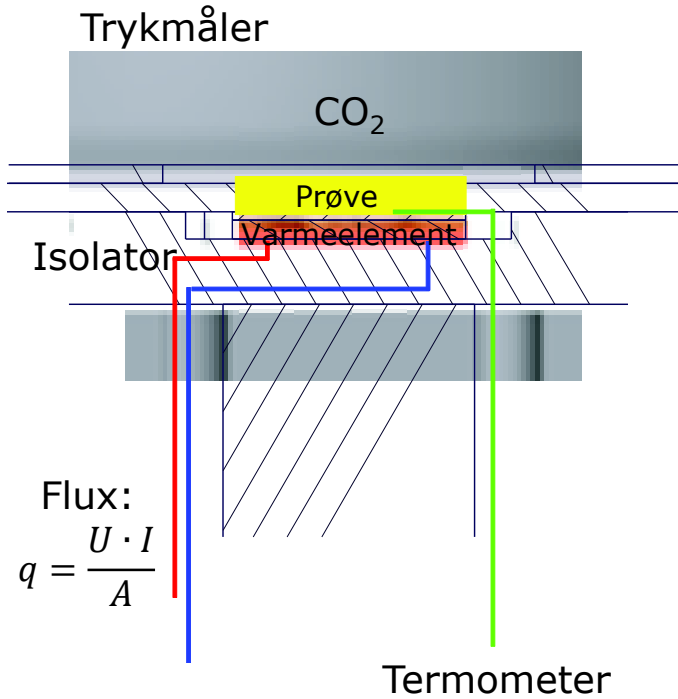
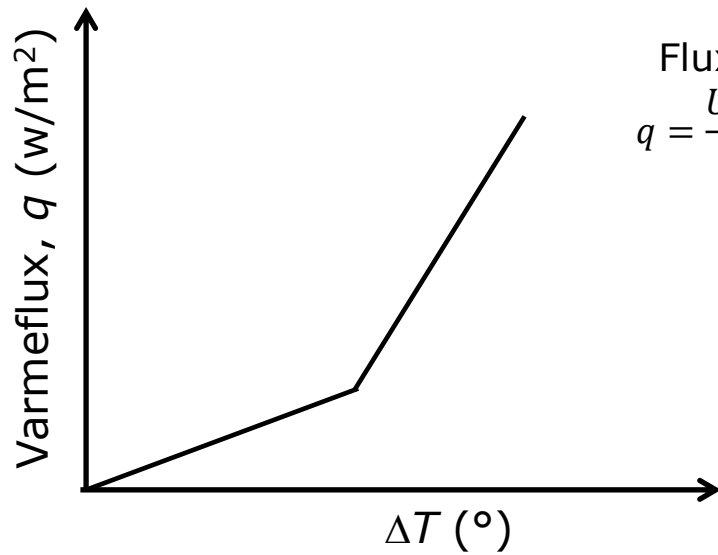

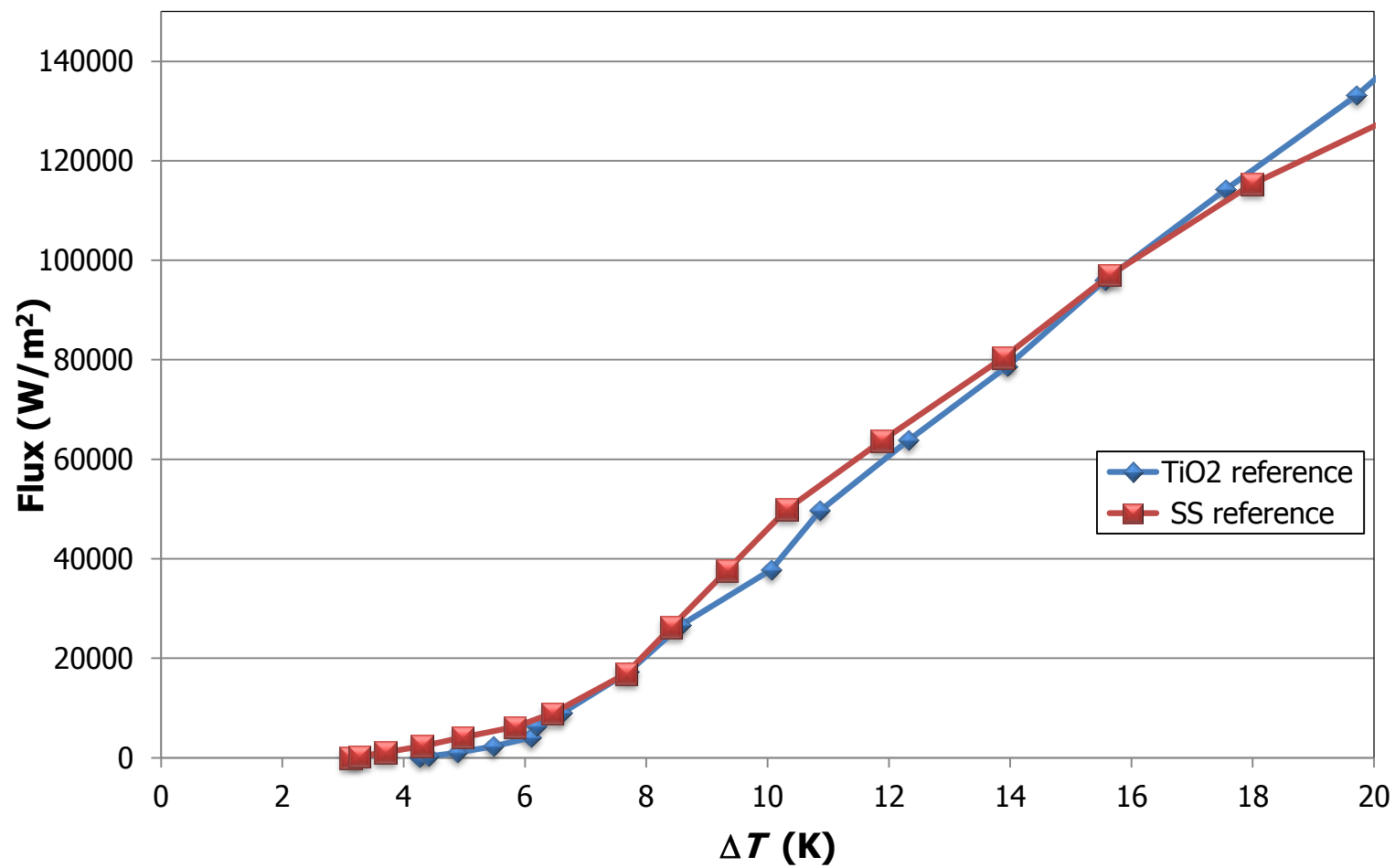
Testcelle

$$q = \alpha \cdot (T_0 - T_{overflade})$$

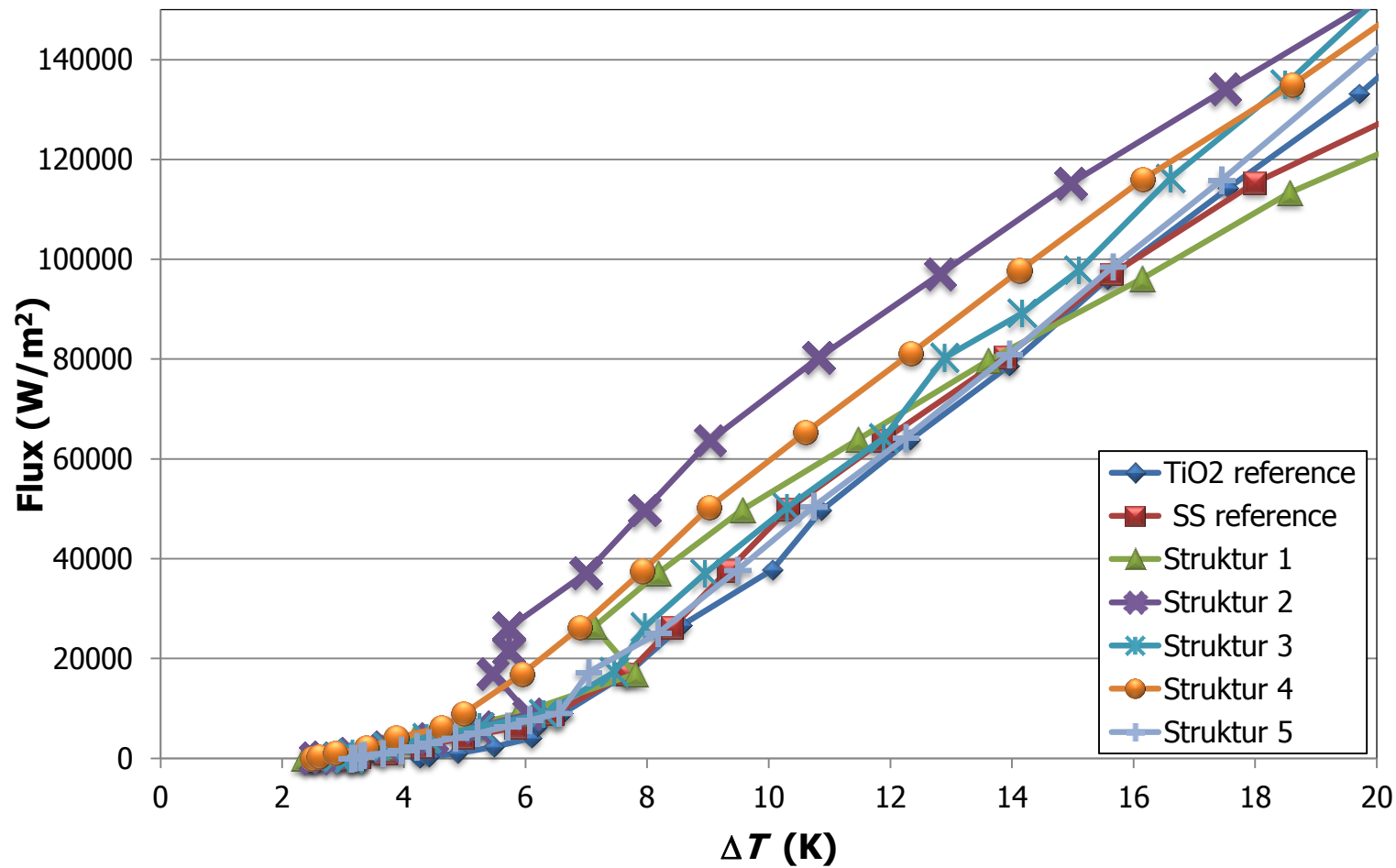

Resultater

Resultater – Flux vs. ΔT

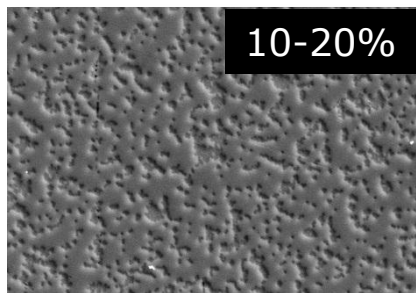

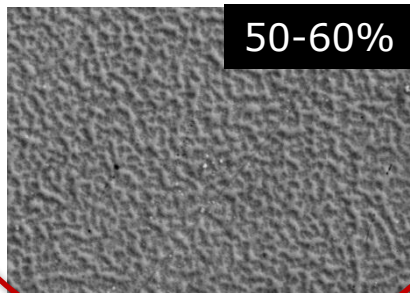
Strukturerede Overflader

Strukturerede emner:

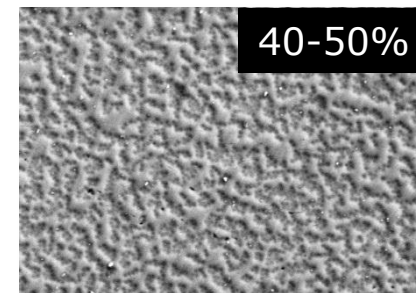
Struktur 1

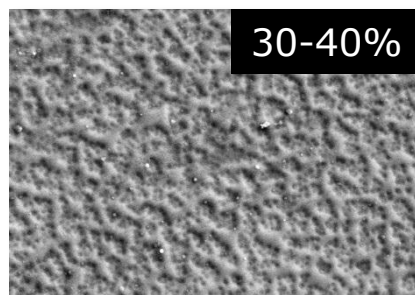
Struktur 2

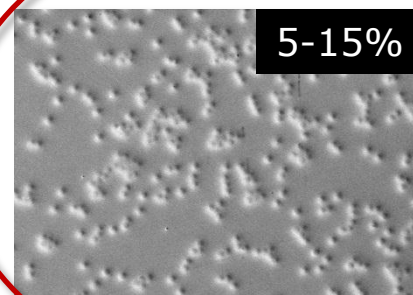
Struktur 3

Struktur 4

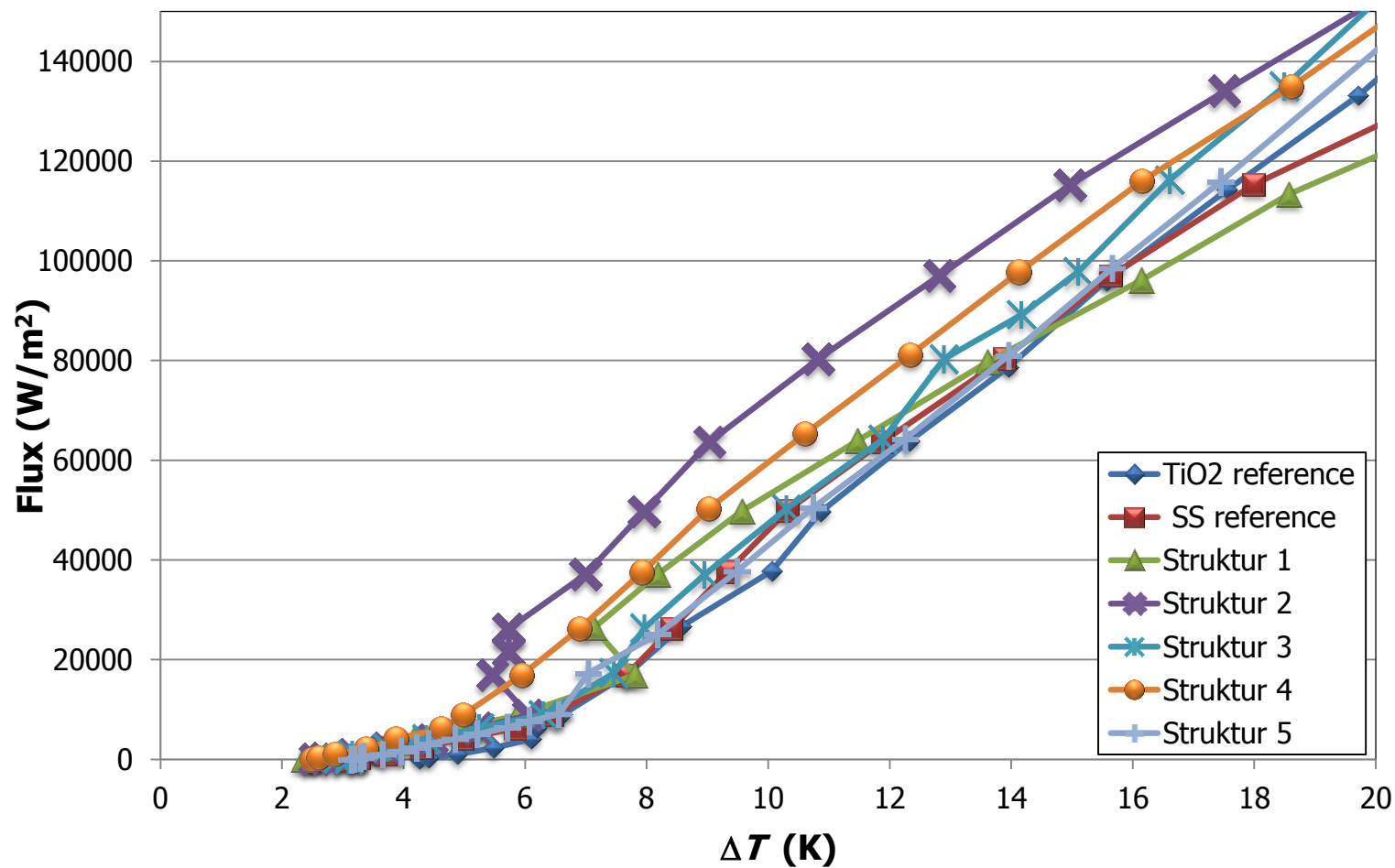

Struktur 5

Struktur 2 størst dækningsgrad
Struktur 5 lavest dækningsgrad

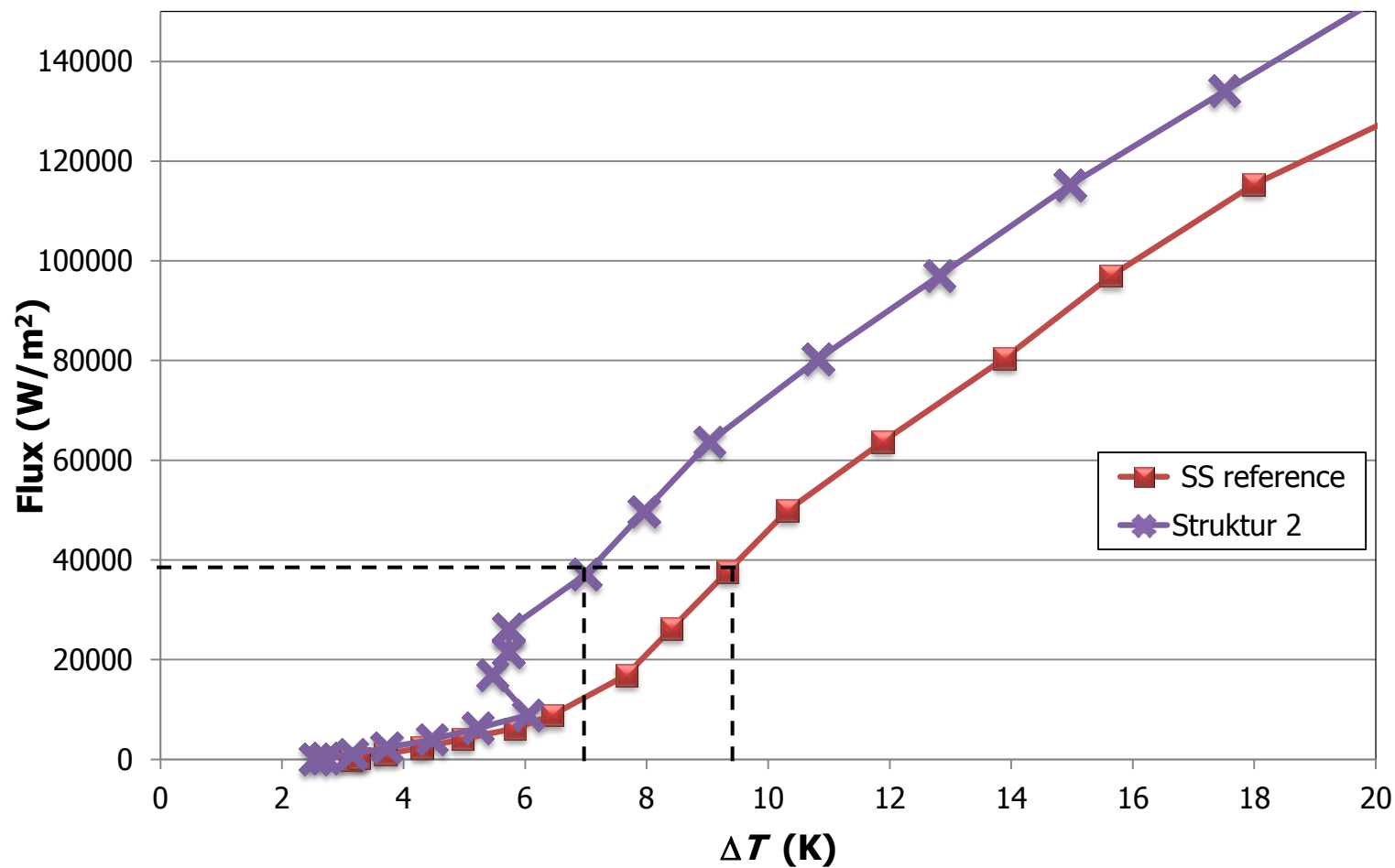
Resultater

Struktur 2 størst dækningsgrad
Struktur 5 lavest dækningsgrad

Nødvendigt at undersøge størrelse i forhold til dækningsgrad

Resultater

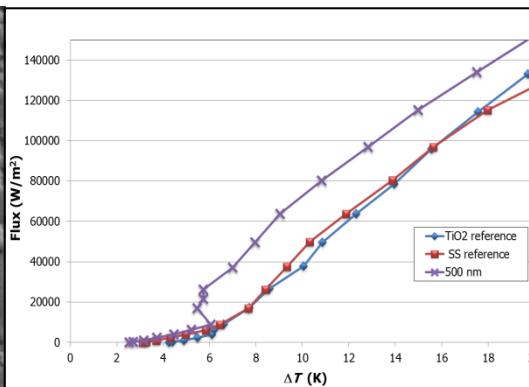
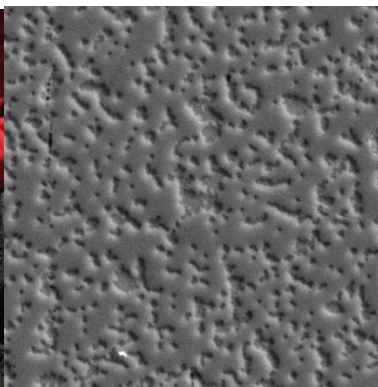
Struktur 2 giver hurtigere bobledannelse

1K $\uparrow T_o$ \rightarrow 2-3% $\downarrow W_k$

Konklusion

- Center for Kemi- og Bioteknik arbejder med nye/forbedrede egenskaber af materialer og overflader
- Forbedring af varmeoverførsel i varmevekslere ved strukturering af overflader
- Energiforbruget til kompressoren kan potentielt sænkes omkring 5-10 %
- Undersøge strukturstørrelse vs. dækningsgrad
- Undersøge struktureringseffekter i kondensatoren
- Tilsætte nanopartikler til kølemiddel

1K $\uparrow T_o$
 \downarrow
2-3% $\downarrow W_k$

